

ת"פ 53246/04/18 - מדינת ישראל נגד סאלח כנעאן

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 53246-04-18 מדינת ישראל נ' כנעאן (עציר) ואח'
בפני כבוד השופט זיו אריאלי
מאשימה
נגד
נאשם
החלטה

מדינת ישראל
סאלח כנעאן (עציר)

רקע וטענות הצדדים:

בפני בקשה מאת שירות המבחן, לפי סעיף 25 לפקודת המבחן, להפקיע את צו המבחן שניתן בעניינו של הנאשם.

אזכיר כי ביום 18.2.20 נגזר דינו של הנאשם, לאחר שהורשע (על פי הודאתו, ובמסגרת הסדר טיעון) בביצוע עבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, בריחה, התנגדות למעצר, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח, וכן נהיגה תחת השפעת חומרים משכרים. על הנאשם נגזרו 8 חודשי מאסר, לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה, וכן ניתן צו מבחן למשך 12 חודשים. הנאשם החל לשאת את מאסרו (בדרך של עבודות שירות) ביום 29.6.20.

על פי בקשת שירות המבחן - המשיך הנאשם להשתתף בטיפול במסגרת היחידה לטיפול בהתמכרויות בישוב עראבה. הנאשם לא הגיע לחתום על צו המבחן, על אף פניות חוזרות ונשנות אליו. עם זאת, התאפשר לו להמשיך ולהגיע למפגשים הטיפולים. מדיווחים שהתקבלו ביחידה לטיפול בהתמכרויות - עולה כי הנאשם ניתק כל קשר, לא הגיע למפגשים טיפוליים ולמסירת בדיקות שתן. אף משירות המבחן נעשו ניסיונות ליצור עם הנאשם ועם אמו קשר טלפוני - אך לשווא. נוכח אי שיתוף הפעולה של הנאשם עם גורמי הטיפול - הוגשה הבקשה שבפני.

במהלך הדיון היום ביקשה באת כוח המדינה לאמץ את עמדת שירות המבחן, ולהפקיע את צו המבחן. מנגד, טען ב"כ הנאשם כי מעולם לא פנו אליו מאת שירות המבחן, והוא לא התבקש להגיע למשרדי שירות המבחן. הנאשם הגיע למשרדי עיריית עראבה שהיו סגורים, והוא סבר כי בשל התפרצות מגפת הקורונה, ההליך בעניינו מעוכב. נטען כי הנאשם מעוניין להמשיך בטיפול, ומעוניין שתינתן לו הזדמנות נוספת.

דין והכרעה:

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, נחה דעתי כי דין הבקשה להתקבל.

סעיף 20 לפקודת המבחן קובע כי:

עמוד 1

"הוכח להנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו המבחן, שהנבחן לא מילא אחר הוראה מהוראותיו של צו המבחן, רשאי בית המשפט בהתחשב, בין היתר, בתקופה שחלפה מיום העמדתו של הנדון במבחן, בדרך שבה עמד במבחן באותה תקופה ובנסיבות אי מילוי הוראות צו המבחן - לעשות אחד מאלה:

(1) להזהיר את הנבחן בלי לפגוע בהמשך תקפו של צו המבחן;

(2) להטיל על הנבחן קנס בלי לפגוע בהמשך תקפו של צו המבחן, ואם לאחר מכן יבוא בית משפט להטיל עונש על הנבחן לפי סעיפים 16 או 17 או סעיף זה, יובא הקנס האמור בחשבון בקביעת אותו עונש;

(3) אם ניתן צו המבחן בלא הרשעה על העבירה שבגללה ניתן - להרשיע את הנבחן ולהטיל עליו עונש, ואם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(א) - להטיל על הנבחן עונש על העבירה המקורית במקום צו המבחן, הכל כפי שבית המשפט היה רשאי להטיל על הנבחן אילו זה עתה הורשע בפניו על אותה עבירה;

(4) אם ניתן צו המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) - להטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו המבחן, בהתחשב בכל עונש אחר שהוטל עליו על העבירה המקורית".

כידוע, צו המבחן מאפשר הטלת אמצעי שיקומי על נאשם, כדי לתת לו הזדמנות לשנות מדרכיו ולהשתלב בחיים תקינים בחברה. מקום בו הפר הנאשם את האמון שניתן בו - שמורה לבית המשפט הסמכות לשקול מחדש את הפעלתה של הסנקציה העונשית [השווה רע"פ 9795/07 שביטה נ' מדינת ישראל (1.2.09)].

בענייננו, עולה באופן ברור מדיווח שירות המבחן, כי הנאשם אינו משתף פעולה עם גורמי הטיפול. הנאשם הפסיק להגיע למפגשים טיפוליים. בנוסף, הוא נמנע, על אף בקשות ותיאומים חוזרים ונשנית, מלהגיע למשרדי שירות המבחן ולחתום על צו המבחן. הוא אף ניתק כל קשר ומגע, וניסיונות להשיגו טלפונית - לא צלחו. נראה, כי הנאשם לא הפנים את החשיבות הנעוצה בשמירה על הקשר הטיפולי, ובקיום הדוק של הקשר עם שירות המבחן. התנהלותו של הנאשם מהווה "שבירת כלים" עם הגורמים הטיפוליים, ואי הכרה בצורך בהליך טיפולי בעניינו.

בכל הכבוד, אין בהסבריו-טענותיו של הנאשם אלא משום התחמקות מנטילת אחריות. אזכיר כי גזר הדין ניתן לפני כ- 10 חודשים. דומה כי העובדה שעד היום לא טרח הנאשם לחתום על צו המבחן - מלמדת על מידת רצינותו בכל הנוגע להליך הטיפולי בכללותו. על פי הדיווח מאת שירות המבחן - נקבעו עם הנאשם מספר מועדים על מנת שיגיע לחתום על צו המבחן, אך הוא לא עשה כן. נראה כי הכחשתו בדבר פניה כלשהיא מאת שירות המבחן - מדברת בעד עצמה.

מתחייבת לפיכך המסקנה, כי קמה עילה והצדקה להפקעת צו המבחן שניתן בעניינו. כפי שנקבע בעניין שביטה הנ"ל:

"נבחן שהורשע בעבירה, ובית המשפט ראה לתת בו אמון ולשלו במסלול שיקומי טהור, זכה בפריבילגיה מיוחדת, שכן הוא אינו פורע את חובו העונשי לחברה. החברה מוחלת לו על חוב זה ובלבד שתוגשם התקווה לשיקומו ולתיקונו. פריבילגיה זו נתונה לנאשם על תנאי, והתנאי הוא שיהיה ראוי לה, ויקיים את תנאיה. אם ציפיה זו נכזבת,

והנבחן מפר את תנאי המבחן, חוזרת לקדמותה התכלית העונשית המלאה, ועומדת בעינה דרישת החברה לפירעון מלוא החוב העונשי על ידי הנאשם".

נוכח האמור, אני סבור כי יש מקום להפקיע את צו המבחן, בהתאם לבקשת שירות המבחן. משכך, ייגזר דינו של הנאשם מחדש, לאחר שמיעת השלמת הטיעונים לעונש.

אני נעתר לפיכך לבקשה ומורה על הפקעת צו המבחן שניתן בעניינו של הנאשם.

נקבע מועד לשמיעת טיעונים לעונש ליום שלישי, 12.1.21, שעה 10:30.

הנאשם מזהר בדבר חובת התייצבותו לדיון.

המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים וכן לשירות המבחן.

עוד תדאג המזכירות לזימון שירותי תרגום לשפה הערבית למועד הדיון.

ניתנה היום, כ"ד כסלו תשפ"א, 10 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.